

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

246636

ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดและการปรับตัวของ
พยาบาลวิชาชีพจังหวัดสงขลา

เบมรัดนี จันทร์ปาน

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาพัฒนาการ)
ปีการศึกษา 2553

๖๐๐๒๕๑๑๔๙

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

246636

ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดและการปรับตัวของ
พยาบาลวิชาชีพจังหวัดสงขลา

เขมรรัตน์ จันทร์ปาน

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาพัฒนาการ)

ปีการศึกษา ๒๕๕๓

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

THE RELATIONSHIP BETWEEN STRESS AND ADJUSTMENT OF
PROFESSIONAL NURSE IN SONGKHLA PROVINCE

KHAMERASSANEE JUNPAN

A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE
(DEVELOPMENTAL PSYCHOLOGY)

2010

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดและการปรับตัวของ
พยาบาลวิชาชีพจังหวัดสงขลา

ชื่อผู้เขียน นางสาวเขมรรัตน์ จันทร์ปาน

สาขาวิชา จิตวิทยาพัฒนาการ

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์อุบลรัตน์ เฟื่องสถิตย์ ประธานกรรมการ

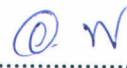
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิภา แก้วศรีงาม

มหาวิทยาลัยรามคำแหงอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมล พุทธิพิธ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์จิตพาณี เจริญขวัญ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์อุบลรัตน์ เฟื่องสถิตย์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิภา แก้วศรีงาม)

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดและการปรับตัวของ
 พยาบาลวิชาชีพจังหวัดสงขลา

ชื่อผู้เขียน นางสาวเขมรธนี จันทร์ปาน

ชื่อปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชา จิตวิทยาพัฒนาการ

ปีการศึกษา 2553

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์อุบลรัตน์ เพ็งสถิตย์ ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิภา แก้วศรีงาม

246636

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาความเครียดของพยาบาลวิชาชีพในจังหวัดสงขลา (2) เพื่อศึกษาการปรับตัวของพยาบาลวิชาชีพในจังหวัดสงขลา (3) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความเครียดและการปรับตัวของพยาบาลวิชาชีพจำแนกตาม แผนกที่ปฏิบัติงาน ตำแหน่งงาน ประสบการณ์ในการทำงาน และรายได้ต่อเดือน และ (4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดและการปรับตัวของพยาบาลวิชาชีพในจังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างคือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลจังหวัดสงขลา ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบ ... ง่าย หรือ Stratified ... จำนวน 350 คน โดยแบ่งเป็นพยาบาลวิชาชีพเอกชน 140 คน และพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลรัฐบาลจำนวน 210 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว การทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' post hoc comparison ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson

ผลการวิจัยพบว่า

246636

1. ความเครียดของพยาบาลวิชาชีพในจังหวัดสงขลาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. การปรับตัวของพยาบาลวิชาชีพในจังหวัดสงขลาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง
3. พยาบาลที่มีตำแหน่งงาน แผนกที่ปฏิบัติงาน ประสบการณ์ในการทำงาน และรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความเครียดไม่แตกต่างกัน
4. พยาบาลที่มีแผนกที่ปฏิบัติงาน ประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนพยาบาลที่มีตำแหน่งงานและรายได้ต่อเดือนต่างกันมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน
5. ความเครียดของพยาบาลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัว

ABSTRACT

Thesis Title The Relationship Between Stress and Adjustment of
Professional Nurses in Songkhla Province

Student's Name Miss Khamerassanee Junpan

Degree Sought Master of Science

Field of Study Developmental Psychology

Academic Year 2010

Advisory Committee

1. Assoc. Prof. Ubonrat Pengsatid	Chairperson
2. Asst. Prof. Dr. Nipa Keosringam	

246636

In this thesis, the researcher investigates (1) stress affecting selected professional nurses in Songkhla province. Moreover, the researcher considers (2) the adjustment made by these professional nurses. In addition, the researcher compares (3) the stress evinced and the adjustment made by these nurses as classified by the demographical characteristics of department, position, work experience, and monthly income. Finally, the researcher studies (4) the relationships between stress and adjustment on the part of these nurses.

Using the simple random sampling method, the researcher selected a sample population consisting of 350 professional nurses working in hospitals in Songkhla province. Of the members of the sample population, 140

professional nurses were employed in private hospitals, while 210 were employed in public hospitals. The instrument of research was a questionnaire constructed by the researcher.

Using techniques of descriptive statistics, the researcher analyzed the data collected in terms of frequency, percentage, mean and standard deviation. The researcher also employed the *t* test, and one-way analysis of variance (ANOVA) techniques, as well as Scheffé's post hoc paired comparison and Pearson's product moment correlation coefficient methods in testing the data collected.

Findings are as follows:

1. The stress levels of the professional nurses under study were overall found to be at a moderate level.
2. The adjustment of the professional nurses under study was overall determined to be at a moderate level.
3. The professional nurses who differed in the demographical characteristics of position, department, work experience, and monthly income did not exhibit concomitant differences in stress levels.
4. However, the professional nurses who differed in the demographical characteristics of department, and work experience exhibited parallel differences in adjustment at the statistically significant level of .05. Still, those who differed in the demographical characteristics of position and monthly income did not display corresponding differences in adjustment.

246636

5. Finally, the researcher ascertained that the levels of stress evinced by the professional nurses under investigation were positively correlated with adjustment.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีโดยได้รับความกรุณาจาก
รองศาสตราจารย์อุบลรัตน์ เพ็งสถิตย์ รองศาสตราจารย์วิจิตพาณี เจริญขวัญ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิภา แก้วศรีงาม และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประภาส พาวินันท์
ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และได้กรุณาให้คำแนะนำชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ และ
ชี้แนะข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดี เสมอมา ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ
โอกาสนี้

พร้อมกันนี้ ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงพยาบาลในจังหวัดสงขลา ที่อนุญาต
ให้เก็บข้อมูล และขอบคุณพยาบาลวิชาชีพทุกท่านในจังหวัดสงขลา และโรงพยาบาล-
ตะโหนดที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลในการทำวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณ
อาจารย์พิชัย ญาณศิริที่ช่วยตรวจสอบเรื่องสถิติให้ และขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ
พยาบาลชาวโรงพยาบาลพระรามเก้า และโรงพยาบาลกรุงเทพหาดใหญ่ ที่ตลอดเวลาและ
เป็นกำลังใจให้ ศึกษาในครั้งนี้

สุดท้าย ขอขอบพระคุณครอบครัวของข้าพเจ้า และครอบครัวพุ่มสวาย ที่ให้
กำลังใจ และเสียสละให้ข้าพเจ้ามีโอกาสได้ศึกษาจนประสบความสำเร็จ ตลอดจน
เพื่อน ๆ จิตวิทยาพัฒนาการ รหัส 46 ที่ได้ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้เสมอมา
หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นประโยชน์ในการศึกษา ขอมอบให้ครอบครัวของข้าพเจ้า
ตลอดจนครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้

เขมรรัตน์ จันทร์ปาน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(9)
สารบัญตาราง.....	(12)
สารบัญภาพประกอบ	(15)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความนำและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
2 แนวคิดทางทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ทฤษฎีเกี่ยวกับความเครียด	10
ความเครียดในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ	21
การปรับตัว	25
บทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของพยาบาลวิชาชีพ	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	53
3 วิธีดำเนินการวิจัย	59
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	59
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	61

บทที่	หน้า
การทดสอบเครื่องมือ	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล	65
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	68
ตอนที่ 2 ความเครียดของพยาบาลวิชาชีพ จังหวัดสงขลา.....	69
ตอนที่ 3 การปรับตัวของพยาบาลวิชาชีพ จังหวัดสงขลา	72
ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน.....	77
ตอนที่ 5 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดและการปรับตัว ของพยาบาลวิชาชีพ จังหวัดสงขลา.....	91
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	93
สรุปผลการวิจัย	93
อภิปรายผลการวิจัย	98
ข้อเสนอแนะ	101
ภาคผนวก	102
บรรณานุกรม	109
ประวัติผู้เขียน.....	113

สารบัญญัตราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	60
2	จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	68
3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความเครียดของ พยาบาลวิชาชีพ จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้าน.....	70
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความเครียดด้านสิ่งแวดล้อม ของพยาบาลวิชาชีพ จังหวัดสงขลา.....	70
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความเครียดด้านองค์กรของ พยาบาลวิชาชีพ จังหวัดสงขลา	71
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปรับตัวของพยาบาลวิชาชีพ จังหวัดสงขลา โดยรายด้านและภาพรวม.....	73
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปรับตัวด้านร่างกายของ พยาบาลวิชาชีพ จังหวัดสงขลา	73
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปรับตัวด้านอัตรโนทัศน์ ของพยาบาลวิชาชีพ จังหวัดสงขลา.....	74
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ ของพยาบาลวิชาชีพ จังหวัดสงขลา.....	75
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปรับตัวด้านความสัมพันธ์ พึงพาระหว่างกันของพยาบาลวิชาชีพ จังหวัดสงขลา.....	76
11	การเปรียบเทียบความเครียดของพยาบาลวิชาชีพ จังหวัดสงขลา จำแนกตามตำแหน่งงาน	77
12	การเปรียบเทียบความเครียดของพยาบาลวิชาชีพ จังหวัดสงขลา จำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงาน	77

ตาราง	หน้า
13 การเปรียบเทียบความเครียดของพยาบาลวิชาชีพ จังหวัดสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	78
14 การเปรียบเทียบความเครียดของพยาบาลวิชาชีพ จังหวัดสงขลา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	79
15 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ความเครียดด้านสิ่งแวดล้อมของ พยาบาลวิชาชีพ จังหวัดสงขลา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	80
16 การเปรียบเทียบการปรับตัวของพยาบาลวิชาชีพ จังหวัดสงขลา จำแนกตามตำแหน่งงาน	81
17 การเปรียบเทียบการปรับตัวของพยาบาลวิชาชีพ จังหวัดสงขลา จำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงาน	81
18 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การปรับตัวด้านร่างกายของพยาบาลวิชาชีพ จังหวัดสงขลา จำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงาน	83
19 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การปรับตัวด้านอึดทนโน้ตสนั่นของ พยาบาลวิชาชีพ จังหวัดสงขลา จำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงาน	83
20 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ของ พยาบาลวิชาชีพ จังหวัดสงขลา จำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงาน	84
21 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การปรับตัวด้านความสัมพันธ์พึงพาระหว่าง กันของพยาบาลวิชาชีพ จังหวัดสงขลา จำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงาน.....	85
22 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การปรับตัวโดยภาพรวมทุกด้านของ พยาบาลวิชาชีพ จังหวัดสงขลา จำแนกตามแผนกที่ปฏิบัติงาน	86
23 การเปรียบเทียบการปรับตัวของพยาบาลวิชาชีพ จังหวัดสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	87
24 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การปรับตัวด้านร่างกายของพยาบาลวิชาชีพ จังหวัดสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	88

ตาราง	หน้า
25 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ของ พยาบาลวิชาชีพ จังหวัดสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	89
26 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ของ พยาบาลวิชาชีพ จังหวัดสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	89
27 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายการปรับตัวด้านรวมทุกด้านของ พยาบาลวิชาชีพ จังหวัดสงขลา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	90
28 การเปรียบเทียบการปรับตัวของพยาบาลวิชาชีพ จังหวัดสงขลา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	90
29 ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดกับการปรับตัวของพยาบาลวิชาชีพ จังหวัดสงขลา	92

สารบัญภาพประกอบ

ภาพ	หน้า
1 กรอบแนวความคิด	9